

Transkription Avsnitt 24 av Elevhälsopodden: Live från SETT- mässan 2023

Avskrift

Intromusik och inledning (Ljud från skolgård och gitarmusik)

00:00:07 Jakob

Vad ska jag göra om jag inte vill gå till skolan?

00:00:23 chat-GPT

Det är viktigt att gå i skolan för att få utbildning och möjlighet att lära sig nya saker. Men om du inte vill gå till skolan om någon anledning så är det bästa att prata med en vuxen som du litar på, till exempel dina föräldrar, lärare eller skolkurator.

De kan hjälpa dig att identifiera vad som orsakar dina känslor och hitta lösningar på problemet. Det är också viktigt att tänka på att regelbunden närvaro i skolan är en skyldighet enligt lag och att allvarliga frånvaro kan påverka din utbildning och framtida möjligheter.

Om du har problem med att gå till skolan kan det vara till hjälp att söka professionell hjälp från en psykolog eller terapeut för att arbeta med eventuella underliggande problem.

00:01:20 Stefan Boström

Du lyssnar på Elevhälsopodden som sprider elevhälsa till alla i klassrummet, lärarrummet, på skolgården och i korridoren.

Det är ju orden som brukar inleda Elevhälsopodden när du har på den i din poddspelare. Är det någon här inne som har lyssnat på Elevhälsopodden tidigare? Några trogna lyssnare! Alltså, vi har ju hållit på ett några år och har väl ett drygt tjugotal avsnitt. Men det är faktiskt upremiär för att köra Elevhälsopodden live.

För det här samtalet kommer ju spelas in nu och så kan ni ju lyssna på det i er poddspelare lite senare. Det tycker jag ni ska göra.

Jag har faktiskt själv haft stor behållning av att lyssna om. Jag har ju själv ofta intervjuat offrarna, men det är ju väldigt givande att lyssna om på ett samtal. Det ska ni testa tycker jag i olika sammanhang.

Men det känns fantastiskt roligt att ni är här och att det är live och även om vi är en ganska intim skara här som sitter och pratar och lyssnar så är det ju i runda slängar 2 000-2 500 personer som lyssnar på varje avsnitt och där bräcker vi övriga SETT, tänker jag. Så vi får in lite sådan rockstjärna känsla tänker jag i lokalen så kommer det bli bra. Ni hittar ju podden alltså antingen i er poddspelare. Det är bara att söka upp det, men jag tycker att ni också kan ta en kik via Pedagog Uppsalas hemsida. Där har ju podden ett eget litet rum och det finns ju jättemycket annat material där som vi producerar själva inom kommunen, bloggar och texter och annat spännande. Så gör det.

Jag ska presentera er andra och mig själv alldeles strax.

Men vi ska ju prata om det här. Elevhälsa och elevers hälsa i framtidens skola. Hur ska det bli? Det ska vi ju prata om.

Och då tänkte jag börja att göra en inflygning kring vad elevhälsa är för någonting. Vi pratar ju vi som jobbar i skolan ofta om att ja, men vi måste koppla in elevhälsan kan man ju höra någon säga? Och ibland om det har gått lite längre, då kanske man hör det här? Ja, men nu måste ju elevhälsan göra någonting. Frågan är vilka är de här elevhälsan? Vad är det egentligen för någonting tänker jag. Och faktum är att vi i podden i dess begynnelse hade ett helt tema med tre avsnitt där vi pratade om det med experter och skolfolk, så lyssna gärna på dem. Bland annat en klok rektor som heter Johanna från Uppsala hade vi med och också en av de stora inom elevhälsan, Petri Partanen var med och tänkte kring det här.

Men jag tänker i alla fall att elevhälsa. Det är ju liksom ett arbete och en process i mångt och mycket och den här är här arbetet och processen syftar ju till att främja hälsa, lärande och utveckling hos elever. Det är ju en del av kärnan i det här. Och det är också ett sätt att organisera sig som ju då ofta förknippas med elevhälsoteamet, de här som man kallar in liksom brandkåren, så har det gått på tok, och dess olika kompetenser. Vi har ju faktiskt några stycken representerade här idag i panelen och säkert flera av er som lyssnar.

Men elevhälsa är ju faktiskt någonting som angår alla på skolan tänker jag. För att få till ett bra elevhälsoarbete, då kan alla och bör tycker jag alla som jobbar på skolan spela en viktig roll. Alltså allt från vaktmästaren eller personalen i matbepisningen eller fritidshems läraren. Alla de har ju sin kompetens och kan bidra till att främja hälsa, lärande och utveckling i skolan tänker jag. Det är viktigt att ha med sig det.

Och så är ju elevhälsa ett arbete som vi ju inte blir färdiga med, utan det är en ständig process för att utveckla skolan. Och jag tycker kopplat till det, jag tycker om att kort och gott prata om att elevhälsa är ett verb. Det är någonting vi gör. Det är liksom inte ett ställe. Det är inte ett substantiv, dit att man går. Och för att göra det än mer konkret. Nu känner jag att jag borde koppla in i hela det här gänget snart, eller hur? Jag känner mig som den där rektorn som liksom bara så här maler på liksom så här och inte bjuder in alla kompetenser så jag inte använder alla som sitter här. Men snart, det har bara gått 5 minuter så att det är bara min egen oro och det här tänker jag som spelar in här.

Ja, men för att göra det lite mer konkret tänker jag kring vad elevhälsa är så här. Vi pratar ju ofta att vi vill ha metoder, vad är elevhälsa egentligen? Vad kan vi göra åt det här då? Så tänkte jag ändå strössa med några Elevhälsopoddavsnitt som vi har släppt sedan starten. Vi har pratat om språkutvecklande arbetssätt med logopeden Anna-Eva Hallin. Den är uppe där i topp 3 i lyssnade avsnitt och hon var med i två avsnitt också faktiskt. Hon var riktigt lyssningsvärd. Vi har också djupdykt i problematiskt skolfrånvaro både med lokala förmågor, Pelle Åström heter den som är samordnare i vårt centrala team, eller Barn- och elevhälsan som jobbar med skolfrånvaro. Men också så pratade jag med psykologen Malin Gren Landell som ju är väldigt profilerad och både forskar och samordnar arbete kring skolfrånvaro nationellt. Och nu sist så fick jag mig en pratstund med Bo Hejlskov Elvén, nestorn för lågaffektivt bemötande.

Alla de är lyssningsvärda och allt det är ju exempel på elevhälsoarbete. Vi kan ju gå ännu bredare än så, men det var lite exempel.

Nu är vi snart klar med inflygningen här. Elevhälsa det handlar ju i vid mening om att bidra till och att utveckla skolan och alltså nu är vi i 2023 och vi kan ju inte prata om att utveckla skolan på något annat sätt, alltså vi kan inte utesluta digitalisering, tänker jag. Och inte ens när vi pratar om elevhälsa.

Så därför så kommer vi ägna dagens avsnitt om att prata om hur vi tror att digitalisering kan komma och påverka elevers hälsa och livslånga lärande. Det är det vi kommer prata om idag. Yes!

Och nu ska vi presentera er som är med här. Alltså vi har ju satt upp en panel med kunniga och vetgiriga personer som jag vet sugna på att stöta och blöta det här med digitalisering och elevhälsa en god stund. Först skulle vilja presentera de av er i panelen som också utgör Elevhälsopoddens redaktion. Förutom mig själv Stefan Boström, jag är ju psykolog och jobbar till vardags i Uppsala kommuns utbildningsförvaltnings centrala barn- och elevhälsa. Så har jag också med mig Larry Rollag, du är specialpedagog, jobbar främst mot förskolan. Vi har Emma Ager, du är logoped. Och vi har Jakob Hansson, som förutom att du är teknisk allt i allo, också är hörselpedagog till vardags.

Det känns stabilt att ha med er liksom som, inte en komplett men nästan komplett, elevhälsoteam tänker jag blir bra. Och så har vi bjudit in två gäster i panelen. Det känns jätteroligt att ha med er, för ni är ju båda erfarna skolmänniskor har jag förstått. Men som också jobbar med digitalisering av och i skolan. Så jag vill börja med hälsa dig välkommen, Johanna Karlén.

00:10:11 Johanna Karlén
Tack, tack.

00:10:12 Stefan Boström
Kul att du vill vara med!

00:10:13 Johanna Karlén
Jätteroligt att vara här och jag tänker att jag är väldigt vetgirig och ser fram emot samtalet och få lära mig en massa, tänker jag.

00:10:21 Talare 4
Ja, men det vi hörde av oss till dig för några veckor sedan. Vi hade ju en hemlig gäst. Och det, ja, det visste vi inte riktigt vem det var. Men den var väldigt hemlig, den där gästen. Men sen kom vi på att du var ju en jättebra hemlig gäst.

00:10:33 Johanna Karlén
Hemlig gäst och offer, eller vad sa du?

00:10:38 Stefan Boström
Ja men ja och första svaret på min fråga var väl en fråga tillbaka, vad kan jag bidra med? Men efter det har det ju varit från klarhet till klarhet. Och jag vet att du är för närvarande jobbar som kvalitetschef på något som heter Swedish Edtech Industry. Men om vi backar, hur ser din bakgrund i skolan ut?

00:11:02 Johanna Karlén
Ja, men min bakgrund, förutom att jag har gått i skolan då som alla andra, är ju att jag som väldigt många i Edtechbranschen är lärare från början då så att jag har jobbat som mellanstadielärare, men det är, ja blir det förrförra läroplanen nu kanske. Så det är ju ett tag sen så att igen så blir det här superspännande. För att när jag jobbade då på mellanstadiet då var ju elevhälsan, det var något som var i periferin. Precis här som du sa att man kallade in det när det hände något så att jag gillade verkligen det här att det är ett verb och mer närvarande.

Ja jo, men lärare och sen så har jag jobbat centralt i Lunds kommun som IKT-samordnare. Har jobbat liksom med att stötta kring digitaliseringsfrågor för att få det liksom smart, bra, kvalitativt och använda det sunt. Så att vi inte bara hoppar på alla coola grejer som kommer utan gör det bra. Efter

det har jag varit en sväng på SKR har jobbat med skattningsverktyg och att på olika sätt vill jag liksom konkretisera det här så att det inte blir så himla, digitalisering ska inte kännas så hokus pokus. Utan vi ska använda det konkret och göra någonting smart av det och sen då efter det så hamnade jag då på branschorganisationen Swedish Edtech Industry.

00:12:16 Stefan Boström

Ja, och vad är det och vad är er? Vad är funktion?

00:12:22 Johanna Karlén

Ja, men vår funktion är att vi samlar olika edtechbolag, Haldor till exempel där Magnus här jobbar, edtechbolag alltså olika digitala lärresurser som verkar på den svenska utbildningsmarknaden.

Vi har väl ett hundratal medlemmar idag och det kan ju vara allt från Haldor och lärplattformar till appar, till de stora kommunikationsplattformar, till hårdvara så att det är en ganska bred flora av tjänster.

Det är som att ha en klass elever brukar jag säga ibland så ja, med olika behov och olika så. Vår grej är ju då att vi samlar branschen och vi driver frågor för att säkra en fri och sund marknad och ser till att det finns gott om lärresurser att välja på. Det tror jag att ni vill ha så att vi liksom får innovation och utveckling. Så att det är jättemycket det vi jobbar med och sen är det väldigt mycket kunskapsspridning kring branschen och de premisser som marknaden jobbar på. Sen i min roll så jobbar jag jättemycket kopplat till kvaliteten i det digitala ekosystemet, hur vi kan få tjänsterna att fungera tillsammans så att vi kan jobba med data på ett säkert sätt till exempel.

00:13:31 Stefan Boström

Ja, du är rätt person att vara med i det här samtalet känner jag.

00:13:34 Johanna Karlén

Det får vi se!

00:13:35 Stefan Boström

Ja vi får se om 30 minuter, men det tror jag. Jag är övertygad. Så skulle jag vilja presentera nästa gäst, Magnus Blixt, välkommen.

00:13:44 Magnus Blixt

Tackar! Ja skolbakgrunden, men jag var ju lärare i 18 år. Ja, jag kunde inte riktigt lämna det. Jag var lite facklig och lite lärarnas ansvarsnämnd och yrkesetiska råd och så vid sidan av. Men mycket lärare och sen halkade jag in på rektors banan några år innan jag blev verksamhetsutvecklare i Uppsala. Sen så gled jag in på ett bananskal igen för ett år sedan på Haldor, så att jag hamnade liksom i den branschen. Men är fortfarande så där extremt nyfiken och vill lära mig saker och vill att det ska bli bra för varje unge, jobbat mycket med tillgängligt lärande och det tycker jag är viktigt även med lärmiljö och skollokalerna och så.

00:14:24 Stefan Boström

Du poddar och bloggar och syns på sociala medier mycket också?

00:14:31 Magnus Blixt

Det förekommer. Ja jo ganska mycket även om det har minskat, i alla fall Twitter. Men det andra är mycket.

00:14:40 Stefan Boström

Ja okej, ja den twitterdiskussion tar en annan gång.

Men Johanna och Magnus, innan vi glömmer bort det här eminenta ljudillustrationen som Jakob gjorde med chatt GPT, som det ju var. Vad tänker ni om det? Om svaret?

00:14:59 Johanna Karlén

Om själva svaret. Nej, man kunde inte låta bli att le då det lät så himla politiskt korrekt på något sätt. Våldigt tillrättalagt och så. Men det var ju inget fel på svaret.

Men det jag tänker. Det beror ju på vem som har skrivit frågan och hur det mottas hos den personen så klart.

00:15:17 Stefan Boström

Just det, vad tänker du Magnus?

00:15:18 Magnus Blixt

Jo men och det är ju också det som är grejen med chatt GPT, för vi måste ju lära eleverna att promta, som nu heter det nya verbet. Det vill säga ställa rätt frågor, för det blir ju alltid sådana svar första gången, men du kan ju få en dialog med verktyget och det är ju då det börjar hända grejer. Fjärde eller femte varvet, det är ju där det brukar hända något när man skruvar in i, -Jag är så här gammal, kan du skriva svaret lite mer så här, fast det där tyckte jag var bra men det här var konstigt. Alltså, det är då det händer.

00:15:51 Stefan Boström

Just det, och det här är ju som att jag vet inte vad man ska, vad man ska jämföra det med att tänka. Men att gå liksom till informationsdisken på Stockholms central och fråga nånting om transport, liksom alltså man får ett generellt svar. Det är inte som att gå in till elevhälsoexpeditionen tänker jag. Men jag tycker också att det var ett bra svar.

00:16:18 Johanna Karlén

Ja ett bra förstasvar kan man väl säga då eller hur?

00:16:20 Stefan Boström

Eller hur, det tänker jag också, Men, men nu har vi pratat lite grann liksom om, vad är elevhälsa? Och Johanna, du jobbar på Swedish Edtech industry. Alltså vad är idag 2023, vad är edtech och vad är det och vad är det för något som inte är edtech?

00:16:41 Johanna Karlén

Nej, men edtech är ju per definition en teknologi som har med lärande att göra på ett eller annat sätt, Educational Technology. Så att det är väl det som är definitionen sen om det finns annat tech som inte är edtech, det gör det ju.

00:16:58 Stefan Boström

Just det, men kan du ge några exempel av kanske från era medlemsföretag. Vad gör de? Vad har dom för lösningar som är i elevhälsans tjänst?

00:17:10 Talare 6

Ja, men det finns en del. Förutom de här ja, men som man kanske känner till, de klassiska journalhantering systemen som är säkrade för det hanteras ju en hel del känslig information och man kan ha säkra videomöten och de finns ju ett par av. Sen, så tänker jag att det kommer fler som jobbar med de här frågorna. Sen så finns det ju också den andra, ja men dom här mer verktygen där man kan screena, som Lexplore, screena för läs- och skriv eller lässvårigheter. Vi har nått ganska nytt bolag här nu som jobbar med samsynsproblem. Och innan jag hade träffat dem tänkte jag då samsynsproblem, har vi problem med vår samsyn? Tycker inte vi lika? Men samsyn här är ju något helt annat att det är liksom ögonkoordinations grejer så att det den sortens verktyg.

00:18:02 Stefan Boström

Aha, okej.

00:18:04 Johanna Karlén

Ja, du var också lite så, precis! Att man kan ha problem i hur ögonen koordinerar sig och då kan man träna upp det. Ett sådant verktyg då till exempel är ju, då kan det vara så att man tror att eleven har läs- och skrivsvårigheter, men det visar sig att det är ett samsynproblem och då kan man träna upp det. Så att den sortens verktyg finns ju också, och de har lite AI-anpassade verktygen.

Förutom då så klart alla andra vanliga stödverktyg, hjälpverktyg som man använder sen när man liksom ja, men som ni säkert känner till med olika stöd, liksom så.

00:18:43 Stefan Boström

Just det och jag har också när jag läst och gjorde lite research inför avsnittet. Det finns ju också lösningar för ja, men liksom datadriven elevhälsa, alltså enkäter och hjälp i datadrivenheten där tänker jag, det är ju.

00:19:00 Johanna Karlén

Ja, precis. Och här tror jag förhoppningsvis att vi kommer se mer och bättre tjänster och produkter som man kan jobba smartare med just den datan för att faktiskt se och rama in vad det är kring just det här barnet eller den här eleven och samlar data.

00:19:15 Stefan Boström

Ja just det, okej. Ja, men då har vi ringat in lite grann kring edtech och elevhälsa också tänker jag, det är bra.

Jag funderar på liksom dagens digitaliserade lösningar för elever, så det vi har nämnt lite grann. Vilka fördelar tänker ni att de har jämfört med hur vi har gjort elevhälsa innan? Vad tänker du om det, Magnus?

00:19:44 Magnus Blixt

Ja, men bland annat det datadrivna tror jag väldigt mycket, för det är ju. Ja, men innan så skulle jag föra närvaro, statistik och så skulle jag berätta för elevhälsan eller rektor om jag var nervös och så där. Det var inte alltid det sköttes så bra kan jag erkänna så här i efterhand, preskriberat nu. Medans här är det ju enkelt. Man gör ett digitalt system. Datan går direkt och flaggar direkt. Här har vi eller här känner vi något så att här behöver vi. Så man kan vara mycket mer proaktiv via datadrivenhet till exempel och man kan jobba systematiskt på ett annat sätt. Så det handlar inte om vad vi känner och vad vi tycker och vad vi tänker och vi sitter i klasskonferens en gång per termin, utan i realtid kan rektor och huvudman se att så här mår vi, så här mår eleverna. Det tänker jag en extrem skillnad mot papperstiden, om jag får vara sådan.

Sen också att vi kan jobba, jag älskar också elevhälsa som verb och att man kan jobba mycket mer asynkront. Vi måste inte vänta på klasskonferensen om tre veckor. Utan, vi kan faktiskt, jag kan när jag är där i undervisning snabbt göra en vettig anteckning som når mina kollegor säkert där vi kan ha ett samtal om elevens extra anpassning. I undervisningsögonblicket skriver jag ner och sen behöver inte jag tänka på det medans nästa kollega plockar upp det och elevhälsan plockar upp det. Det tror jag öppnar upp andra sätt att kommunicera.

00:21:05 Stefan Boström

Ja just det.

00:21:06 Magnus Blixt

Vi måste inte vänta på det fysiska mötet och skriva i en pärm som är inlåst någonstans.

00:21:10 Stefan Boström

Just det vi kanske får en digital arbetsyta då?

00:21:13 Magnus Blixt

En digital arbetsyta som finns nära lärarna, nära elevhälsan, ett klotterplank som är tillräckligt lätt så att vi använder det men tillräckligt säkert så att så att inte de andra som inte ska komma åt det. För det saknar vi. Ibland blir det så säkert, alltså det här att skriva elevakten och gå ner till arkiv alltså, det blev inte av. Så jag gjorde en post-it i min lärarkalender som jag glömde bort sen.

00:21:37 Stefan Boström

Just det och där tänker jag som liksom elevhälsoföreträdare, inte bara moderator och poddare, att där har vi nog ändå en bit att gå för att vi har ju liksom olika lagstiftningar för olika elevhälsoprofessioner. Det finns lösningar, alltså i våra journalsystem eller och kommunikationssätt så finns det lösningar. Men det är ganska ofta de inte riktigt, vi kan inte alltid prata med varandra. Vi får inte alltid prata med andra och det är inte alltid. Jag önskar ju att man ska bjuda in liksom lärarna och skolpersonalen, så att man verkligen kommunicerar. Men så är de inte i den här digitala. De är inte den här digitala lösningen eller ens den digitala världen. Jag kanske inte ens får tag på dem på teams, så där finns det också lite utmaningar där. Vad tänker ni som liksom är inneställda i edtech branschen? Vad tänker ni att det finns för utmaningar för ett edtechföretag för att liksom kunna vara mera till service för elevhälsan?

00:22:41 Magnus Blixt

Men det måste ju vara smidigt och enkelt, alltså användarvänlighet, det är ju det. Det handlar ju väldigt mycket om att, köpa ett system är jättelätt, men att implementera det är jättesvårt. Att ändra arbetsätt, det är ju det svåra. Alltså vi gör som vi brukar. Det är mänskligt och kanske dessutom en extra djup kultur bland lärare och elevhälsa, faktiskt kan jag nog säga.

00:23:06 Stefan Boström

Just det.

00:23:07 Johanna Karlén

Men jag tänker också. Det är klart att det ska vara smidigt och enkelt, men det måste ju också vara säkert för vi måste ju värna barnens integritet, hela det här. Men man måste ju kunna kombinera smidigt och enkelt och säkert tänker jag och det här som du beskrev innan så tror jag, det är ju jättemånga som har ett bekymmer. Vi har att det är olika lagstiftningar och då kan man inte släppa på läraren i journalhantering systemet och så blir det ju elevakten vid sidan om och sen så blir det inget bra.

Men när man dit att vi faktiskt kan vara i samma, eller i alla fall hantera data säkert, då kommer vi dit där man faktiskt ser hela eleven, hela eleven, alla olika små delar som plockas upp ur olika register eller data och sen så får jag, nu flummar jag iväg! Men jag bara ser, men gud att man faktiskt kan få se hela ungen, hela eleven. Ja, men vad beror koncentrationssvårigheterna på eller vad beror det på att de inte kommer till skolan? Och så visar det sig att det var något som vi inte fattad ens en gång. För att vi liksom hittar något mönster där som gör att man kan fånga upp barnen.

00:24:08 Stefan Boström

Men jag uppskattar ändå nu när jag sitter med er här nu och få ert perspektiv att det ligger ju enormt, det här som jag sitter och blir irriterad över kl. 15.15 på torsdag, liksom när jag bara vill få kontakt med den här personen eller det är lite långsamt. Jag kommer på nu ändå att ah, det är ju väldigt mycket jobb för att få det här att fungera bakom. Det är någon som har försökt få det att funka enligt konstens alla regler. Så det är ju, tack för det!

Nu tar vi samtalet in i nästa fas tänker jag, nu ska vi släppa på! Nu har vi hållit tillbaka er lite grann.

00:24:46 Larry Rollag

Ja, Is this thing on? (testar mikrofonen)

00:24:48 Stefan Boström

Ja ja, men det var det var medvetet Larry. Ja men och så nu kommer vi bjuda in er andra panelmedlemmar, också dig Magnus. att ni har förberett varsin liten spaning kan man säga. Det som ett intro. Det är inte som Spanarna på P1 att man pratar i 10 minuter, det har jag inte, de förväntningarna har inte på er. Men ändå ni har fått tänka på det här och förberett ett intro och sen så hänger vi ändra på tänker jag och snackar om det tänker jag.

00:25:23 Larry Rollag

Jag har tänkt på en sak som dyker upp i huvudet väldigt mycket nu när ni pratar och jag märker att mycket av det som vi pratar om kanske handlar om att förenkla arbetet för de som jobbar med eleverna. Men sen så hade vi också ett exempel på hur det skulle kunna bli för en elev och jag vet att en väldigt central punkt för oss inom barn- och elevhälsan är just det här med vikten av det relationella arbetet.

Där kan vi prata om alltifrån anknytning och anknytningsmönster till samreglering och behovet av att få hjälp att både hantera och förstå sina känslor. Och allt det här sitter i relationen och jag tänker att redan nu så finns det möjligheter. Du pratar om att få en dialog med datorn och jag undrar bara lite så här, vad kan det här göra med oss? Det här behovet försvinner inte, men ändå så sitter vi där och jag tänker vad ensamheten kanske kan göra och så vidare. Utan att jag säger för mycket så ja, vad tänker vi om det här?

00:26:35 Stefan Boström

Ja, vad tänker vi?

00:26:37 Johanna Karlén

Ja, men jag tänker att ja, men relationer och dialog behöver vi ju och då kommer vi ju hitta sätt att föra den dialogen och då kan vi göra det digitalt så och vi kan göra det så här. Jag tänker att de digitala tjänsterna och sättet man kommunicerar på kommer bli bättre. Nu har vi alla erfarenheter efter pandemin när vi har suttit i teams möte och man har sett varandra så här. Om man inser att gud, jag kan ju inte läsa kroppsspråk, jag kan inte så, hur ska man göra det då? Jag märker inte om du mår dåligt eller inte, men jag tänker att här kan vi säkert bli bättre på att använda de digitala tjänsterna också, skapa den dialogen för det kan ju också vara skönare att sitta bakom skärmen och prata med dig. Det, det är ju både och.

00:27:24 Larry Rollag

Ja, och här tänker jag kanske främst på att det finns en möjlighet att söka sig till någon som inte är någon och att det gör någonting när jag har kanske ett brinnande behov av "connection", men samtidigt kanske inte riktigt får den möjligheten genom andra människor. Och jag tänker att det här påverkar elevhälsa, absolut, men på vilket sätt är det ganska svårt att säga just nu? Men, men jag bara menar att vi kanske behöver liksom ha koll på det här, speciellt inom barn och elevhälsan, att det är en företeelse som kan påverka på olika sätt och det är inte säkert att det är dåligt eller bra.

00:28:10 Johanna Karlén

Nej nej. Ibland både och.

00:28:12 Magnus Blixt

Ja, jag är helt säker att det kommer att påverka. Det är inte en fråga om utan hur och alltså det är helt självklart alltså. Jag minns när jag kopplade upp mig första gången till Fibernet. Det pep och man liksom, wow häftigt. Jag fick kontakt med människor. För mina barn, de fattar ju inte vad då? Det är ju helt självklart att man träffar andra människor online och pratar. Alltså, ringa i en telefon? Mina

tonåringar tittar konstigt på mig liksom. Det är ju bara dig vi ringer till farsan, liksom. Ja, men det är ju inte det de använder sin telefon till. Alltså kommunicera på olika sätt och med AI som är vaken 24–7 men också kompisar som är vaken 24–7. Man hittar likasinnade även om man är en udda fågel. Det var inte lika lätt när man gick i skolan i en bestämd klass och inte fick lämna det.

00:28:59 Johanna Karlén

Och även det är ju på gott och ont att man hittar likasinnade om man hamnar i en egen bubbla, alltså så att det är ju en medvetenhet.

00:29:05 Magnus Blixt

Men det påverkar.

00:29:05 Johanna Karlén

Ja, det påverkar.

00:29:06 Stefan Boström

Men jag tänker som elevhälsopersonal. Där har vi ju att förhålla oss till det här som står i skollagen om att elevhälsan ska vara tillgängligt och att det kanske också står, rätta mig om jag har fel, att alla elever ska känna till att elevhälsan finns och hur man kommer i kontakt med dem. Ibland som elevhälsopersonal då har jag blivit lite frustrerad för då går det inte det om jag är skolpsykolog och 1000 elever. Jag kan inte jobba så att jag har en mottagning, det är. Jag sitter och väntar, det är inte ett bra elevhälsoarbete, där jag väntar på att elever som mår dåligt ska komma.

Men i det här nu om vi kopplar på digitala lösningar, det ger ju en möjlighet tänker jag och där tänker jag att vi behöver ju fortsätta prata vi som jobbar i elevhälsan.

Vi har ju pratat om vad är, vad innebär tillgänglighet har vi ju pratat om sen det kom in i skollagen och vi behöver ju fortsätta prata om det nu. Vad innebär tillgänglighet nu och hur ska vi formulera vårt arbete i det? Jättespännande spaning, Larry. Tack för den.

Jag tänker att vi har så mycket som vi förberett så jag vill höra fler röster. Emma, vill du ha ditt perspektiv och din spaning?

00:30:29 Emma Ager

Ja och eftersom jag är logoped så tänker jag ju väldigt mycket på elever i språklig sårbarhet med språkliga svårigheter på olika sätt. Och alltså språket är ju en jättestor del av skoldagen över av hela dagen av hela livet. Där jag då tänker, vad gör det här digitala för de här eleverna? Alltså vi vet att elever med språk- och skrivsvårigheter kommer ha svårt att vara en del av det demokratiska samhället när de blir vuxna. Och jag menar myndigheter och alltmer blir ju digitaliserat, vilket kan göra det jättesvårt för de här eleverna. Och samtidigt tänker jag att vi kanske också kan hjälpa de här eleverna så. Men så jag är ju verkligen ja, men mitt emellan där och undrar lite hur ni tänker där kring hjälpa eller stjälp.

00:31:28 Magnus Blixt

Men jag tänker ju att det kommer vara både och, men framförallt hjälpa. Nej, men jag minns när jag som lärare vi fick in Alfasmarten, tangentbord med så här LCD-skärm i två rader och det var helt fantastiskt. De två värsta, eller de med mest dyslexi fick och äntligen kunde de skriva begripligt. Den ena använder den fantastiskt och äntligen kunde vi liksom medans den andra vägrar att använda den för man var ju udda.

Ja, just det och så tittar vi på dagens dator eller mobil eller what ever. Alltså avancerad läsare och allt det här den kan du kan prata in och den skriver och du kan översätta till alla språk och få uppläst och läslinjalen som jag älskade i plast, den finns ju där. Det är inbyggt för alla, så det är liksom inte längre är något som du får för du har jättemycket dyslexi utan alla kan använda och det tänker jag är

en enorm skillnad. Och även det finns ju, jag menar verktyg för samsyn då tänker jag om man nu tar utifrån den aspekten istället där faktiskt alla röster får höras i stället för att bara de som är röststarka. Alltså kör en Mentimeter innan en diskussion i klassrum. Det gör ju en annan diskussion än om de som pratar först och snabbast får prata, så det är inte demokratiskt, tänker jag. Det är digitala verktyg som möjliggör det.

Det finns utmaningar också, men jag ser mer möjligheter än utmaningar.

00:32:44 Johanna Karlén

Ja, jag håller nog med om det, konstigt va? Nej, men jag tänker. Det handlar ju väldigt mycket om inkludering och jag tänker de här, så jag ser nog också att man primärt hjälper. För nu finns det ju många, många fler möjligheter att hjälpa de här barnen med fler verktyg än vad vi har haft tillgängliga innan. Och igen, det är inte som det var för när man blir utpekad för att man hade en dator utan nu har alla. Ja, så jag vet inte? Jag tänker för när skulle det kunna stjälpas?

00:33:12 Emma Ager

Nej, men jag tänker ju. Jag tänker att vi också i det här fallet kanske ska hålla isär läs- och skrivsvårigheter och språkliga svårigheter. Om ni tänker elever liksom i språkliga, i språklig sårbarhet som verkligen behöver höra språk.

00:33:17 Johanna Karlén

Ja ja, men det där med språkbad och lite så.

00:33:20 Emma Ager

Ja, precis. Det måste få mycket språk och kanske också hjälp, alltså stöttning i språket. Det kanske är liksom ett visuellt stöd. Ja, men det kanske vi så klart kan få från skärmen, men vi får inte gester eller alltså det här icke verbala stödet i mimik och de sakerna. Och det blir jättemycket språk som då kanske ja, men säg då alltså fylla i blanketter eller såna saker, kanske inte eleverna gör direkt. Men att just att det ska ju då också kanske komprimeras och då blir det svårt, mer svårförståeligt.

00:33:06 Johanna Karlén

Eller den här kanske lite robotaktiga rösten. För jag tänker annars klart att man kan språkbad digitalt och man kan föra ett samtal med någon, alltså så. Och det tror jag vi kommer se mycket utveckling på också. Det ser vi ju nu med AI och så.

00:33:22 Magnus Blixt

Ja, men bara det med ljudböcker!

00:33:25 Johanna Karlén

Ljudböcker, ja. Ja, men jag tänker om du är ute efter den här kommunikationssamtalsgrejen, om vi tittar på vad som man läser av. Men det tror jag också vi kommer se en massa spännande verktyg på.

00:34:28 Magnus Blixt

Ja, nu är chat-GPT ganska textbaserad. Men, men det går ju att prata med den. Siri, kan man föra någon slags samtal med, alltså? Men det är klart det finns utmaningar och datan, vad händer med den och massa sådana. Övergångsperioder, det är ju också en skillnad. Alltså, det digitala är självklart för de yngre, men inte för de äldre.

00:35:01 Stefan Boström

Ville du säga något mer Emma?

00:35:03 Emma Ager

Nej, nej,

00:35:04 Stefan Boström

Men jag tänkte om man ska sammanfatta det här lite grann. Ja, men jag tänker att det finns ju enorma fördelar som ni säger liksom i att göra det här särskilda tillgängligt för alla så att alla kan bli hjälpta och ingen känner sig utanför så. Men jag hör ändå hur du säger att i andra vågskålen så behöver vi ju, när det kommer ny teknik, behöver vi anpassa den så att den passar för alla. Och i vissa fall kanske den utvecklas för de som behöver mycket, men ibland kan det liksom gå lite fort och då behöver vi sen hämta hem kanske.

00:35:38 Emma Ager

Ja, här tänker jag också kanske att man kanske förlitar sig för mycket på det digitala också på något sätt att de här eleverna verkligen behöver då stöttning i det här. För att ändå inte riskera ett utanförskap i det digitala, så utifrån sina svårigheter.

00:35:56 Stefan Boström

Klokt, tack för den spaningen. Jag tror vi hinner med en spaning till, då bjuder jag in Magnus. Vad har du tänkt på?

00:36:07 Magnus Blixt

Nä, det har vi redan varit inne på känner jag innan det här. Dels jag tror ju verkligen på det datadrivna och på det asynkrona att vi liksom blir inte så bundna av tid och rum längre. Utan vi kan samverka och det gäller både oss professionella men också ungarna samverkar på ett annat sätt. Med utmaningar, men det är ju och just elevhälsa om man tänker den, alltså det vi måste utgå från att vi lever i en digital tid idag. Vi kan inte skydda barnen från världen. Vi måste skydda dem i världen och det tänker jag en spaning att vi måste liksom in där och hjälpa till att de kan hantera det.

Så att vi har vårt kompensatoriska uppdrag så att inte några barn som får stöd hemifrån lär sig hantera och de andra missar det. Det blir dåligt.

00:37:00 Jakob Hansson

Men jag tänker så här, vi hörde bara för några månader sedan, så har typ Elon Musk och några sagt vi måste stoppa AI nu pausa liksom för det går lite för fort. Hur ska vi hänga med? Det känns som jag känner mig ändå ganska ung. Jag känner redan att jag hänger inte med längre. Vad behöver vi? Ni som har jobbat ändå med digitalisering nu som har ändå gått ganska fort, men förmodligen inte alls lika fort från AI kommer utvecklas. Vad tänker ni kring den? Hur, med erfarenheter från digitalisering hittills, ska vi i skolan närma oss AI? För den är ju nog ostopparbar.

00:37:38 Johanna Karlén

Ja, men och vi har ju sagt länge att det har gått fort och nu går det ännu fortare på något sätt och vi pratade om en revolution när internet kom och nu pratar vi med AI-revolution och så tror jag absolut att det är. Hur sjutton ska man orka då? Det kan vara lite övermäktigt, men och det säger vi i vår branschrapport nästa vecka då vi har ett tema kring digital kompetens. Att nej, men vi måste orka lära oss mer och så får man väl förstå att ja, men man kan inte ha stenkoll på allting, men vi måste fortsätta att orka och förstå. Så att vi kan jobba med barnen i skolan och kan jobba med att vara smarta beställare av de här verktygen, för det är ju det handlar om också.

Jättemycket att beställa den edtech som man faktiskt vill ha, att ha en förmåga att välja och värdera utifrån er profession. Vad är det som är bra för det som ni jobbar med och de eleverna? Så att ja, vi måste orka.

00:38:37 Stefan Boström

Vi måste orka helt enkelt. Ja, just det. Nu när vi släpper samtalet lite friare. Jag kan inte släppa det här när du nämnde något exempel på den lösning som för samsyn och då tänkte jag såhär. Tänk om det fanns en digital lösning så vi kunde skapa samsyn inom elevhälsan så här mellan liksom läraryrket och elevhälsan eller liksom mellan mig och kuratorn eller någonting så tänk vad bra det hade varit. Men så att om det är några edtech bolag som lyssnar på det här så hör av er om ni har en lösning på det tänker jag. Visst hade det varit bra fantastiskt eller hur? Samsyn är någonting som vi hela tiden pratar om att vi behöver jobba med. Det är ett problem, så det är vad vi behöver beställa tänker jag. Ja, det är till dig också Johanna.

00:39:22 Johanna Karlén

Ja bra, den andra sorten samsyn då?

00:39:24 Talare 4

Ja, den andra sorten samsyn precis.

Alltså det har varit roligt och vilket trevligt samtal hör ni, men jag kollar på klockan och känner lite ansvar för att vi ska hinna i mål. Så jag tänker att vi knyter ihop säcken genom att höra det senaste uppdateringen från chatt-GPT och den här eleven, eller hur Jakob?

00:39:49 Jakob Hansson

Men, du kan väl lära mig allt?

00:39:59 chat-GPT

Som en AI-modell är jag programmerad för att svara på olika frågor och ge information inom ett brett spektrum av ämnen. Men det är viktigt att komma ihåg att jag inte är en ersättning för utbildning eller lärande från en lärare eller en läroplan.

Jag kan hjälpa till att svara på specifika frågor och tillhandahålla information, men det är viktigt att söka utbildning och lärande på ett strukturerat sätt från skolor och andra utbildningsinstitutioner för att få en omfattande och fullständig utbildning inom olika ämnen.

00:40:25 Johanna Karlén

Japp, ja.

00:40:29 Stefan Boström

Ja, intressant vad tankeväckande svar eller hur? Och fin ihop knytning så vi kanske fortsätter samtalet när vi har tryckt av på rekord knappen här om en liten stund. Men jag tänker alltså om vi ska lyssna på chatt-GPT, och det ska vi ju göra, det är ju framtiden tänker jag. Då tror jag att vi i skolan kan vara relativt lugna på att vi inom det närmaste inte kommer att bli utbytt av lärrobotar eller AI-pedagoger. Utan att vi kommer nog ha saker att utträta ett tag framöver tills AI har tagit över eller vad det nu är som ska hända.

Och jag tänker så här också att som det är med alla nya saker som är lite eller lite mer läskiga, att vi behöver liksom tänka och försöka att inte rygga undan utan istället närma oss det här som är lite läskigt. För ofta så är det liksom inget stort monster under sängen. Och istället, liksom aktivera vår nyfikenhet och lärlust inför den digitala skolan? Och sen så då kombinera det med vår befintliga kompetens inom elevhälsa. Utifrån samhällets skolans och elevens behov. Det som vi ju redan gör hela tiden liksom så vi ska fortsätta med det, tänker jag. Så att vi kan liksom bidra till utveckling på alla de här nivåerna, så.

Samtalet lider mot sitt slut, så jag skulle vilja tacka alla kloka panelmedlemmar och särskilt tack till er Johanna och Magnus, för att ni ville vara med och kasta er ut till det okända samtalet om digitalisering och elevhälsa.

Ja, men för dig som har lyssnat och tycker att elevhälsa är viktigt, intressant och kanske till och med roligt så som vi gör till vardags. Gå gärna in och lyssna på övriga avsnitt som du hittar i din poddspelare eller via Pedagog Uppsala. Vi kommer inom kort släppa ett tema, bland annat som handlar om elevhälsa i fritidshemmet. Ett annat jätteviktigt tema. Spännande. Och vi som har producerat är jättesugna på att släppa de avsnitten och dela med oss av till er.

Så stort tack för att ni lyssnade här i salen och att ni lyssnade som har lyssnat i er poddspelare, så tack för det och på återhörande. Yes!

”Applåder från publiken”